

Rijksgebouwdienst
Beleid en Strategie

Rijnstraat 8
Postbus 20952
2500 EZ Den Haag
Interne postcode 400

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

www.vrom.nl

Vragen van het lid Vietsch (CDA)

Datum	Kenmerk
	2007036299

Uw brief	Uw kenmerk
20 april 2007	2060712780

Geachte Voorzitter,

Bijgaand doe ik u de antwoorden toekomen op vragen gesteld door het lid Vietsch (CDA) over de energiehuishouding bij ministeries.

TK 2060712780

Vragen van het lid Vietsch (CDA) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de energiehuishouding bij ministeries.

Vraag 1

Is bij de voltooiing van het Wijnhavenkwartier ook rekening gehouden met een geïntegreerd totaal concept voor de energiehuishouding voor alle ministeries en andere overheidsgebouwen in dit kwartier, met bijvoorbeeld koude opslag? Zo ja, waar bestaat het uit? Zo neen, wat gaat u hier aan doen?

Antwoord

In het Wijnhavenkwartier is een groot deel van de capaciteit van de bodem voor warmte en koudeopslag benut voor de al aanwezige overheidsgebouwen. Met de nieuwbouw van de ministeries wordt de gehele resterende opslagcapaciteit benut. Voor een optimaal resultaat is deze al te beperkt en leidt tot een lagere EPC-waarde dan met volledige capaciteit haalbaar was.

Vraag 2

Vindt u dat de rijksoverheid een voorbeeldfunctie heeft en dat de twee nieuw te realiseren ministeries een Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC) moeten hebben van ten hoogste 0,8, de waarde die bij nieuwbouw in de sociale woningbouw gehaald moet worden? Zo neen, waarom niet?

Antwoord

Het kabinet geeft via het project Schoon en Zuinig vorm aan de realisatie van de nationale doelstellingen voor energie en klimaat. Hiervoor zullen grote inspanningen van alle sectoren nodig zijn. De rijksoverheid heeft daarbij een voorbeeldfunctie, hetgeen ten aanzien van energiebesparing ook is vastgelegd in de Europese Energiedienstenrichtlijn.

De grenswaarden voor de EPC's in het Bouwbesluit verschillen per gebruiksfunctie. Een verschil in deze grenswaarden betekent niet dat er een verschil is in zwaarte van de eis. (Zie de Toelichting bij art. 5.12 van het Bouwbesluit). De vigerende eis voor kantoren is 1,5 en is even zwaar als een EPC voor woningen van 1,0, zoals die gold vóór 2006. In 2006 is de EPC voor woningen aangescherpt van 1,0 naar 0,8. Een aanscherping van de eis voor utiliteitsgebouwen is voorzien in 2008. Een aanscherping van de EPC voor kantoren naar 0,8 zou een veel zwaardere aanscherping zijn dan de 0,8 voor woningen.

De bouwvergunning voor de nieuwbouw van beide ministeries is aangevraagd in 2003. Het ontwerp presteert ongeveer 1,3, voldoet daarmee ruimschoots aan de eis van het Bouwbesluit van 2003 en anticipeert zelfs op de voorziene aanscherping van de EPC. Tussen het moment van aanvraag van de bouwvergunning en de verwachte oplevering van de ministeriegebouwen in 2011 ontstaan nieuwe inzichten over mogelijkheden tot energiebesparing. In de periode 2007-2009 zal dan ook, rekening houdend met de randvoorwaarden van het project, worden onderzocht waar verdergaande energiebesparing in deze gebouwen mogelijk is.

Vraag 3

Bent u bereid om ook bij andere nieuwbouw van rijksoverheidsgebouwen een EPC van ten hoogste 0,8 voor te schrijven? Zo neen, waarom niet?

Antwoord

De ambitie is om met de rijksgebouwen een voorbeeldrol te blijven vervullen. Met de voorgenomen aanscherping van de EPC in het Bouwbesluit in 2008 en in het kader van het project Schoon en Zuinig, zal dan ook worden nagegaan welke EPC de rijkshuisvesting vanuit die optiek past. Waar er kansen zijn, moeten deze worden benut en zal in de rijkshuisvesting beter worden gepresteerd dan op grond van het Bouwbesluit.

Hoogachtend,
de minister voor Wonen, Wijken en Integratie,

drs. Ella Vogelaar